

hvis Anskuelse i denne Sag nærmest stemme med mine; dog er der nogle faa Punkter, som jeg troer endnu at turde udbede mig Tilladelse til at berøre. Det forekommer mig saaledes, at Ministeriet i sit Program maa have antaget, at der var visse Henseender, i hvilke Forordningen af 26de Juli f. A. ikke kunde ansees at være aldeles fridende imod Grundloven eller gjøre Brud paa den, da det i modsat Fald ikke vilde kunne have brugt den til Udgangspunkt, og at der var andre Henseender, i hvilke den ansees for uforligelig med det danske Folks Rettigheder ifølge Grundloven, da jeg ellers ikke seer, hvorfor det havde været fornødent deri at gjøre de Forandringer, som de have angivet at ville gjøre. Jeg skal ikke opholde mig ved det, hvori Grundlovsbruddet bestaaer; jeg selv er overbevist om, at der virkelig i Forordningen indeholdes et Grundlovsbrud; og, skøndt jeg ikke opfatter det ganske paa samme Maade, som her er omtalt, saa finder jeg dog, at den Actionsordre, som her var bragt i Forslag, havde den Form, at den vilde have ledet til en Domsældelse. Jeg skal ikke udbrede mig over de Grunde, som føre mig hertil, da det vilde føre ind paa Sagens Realitet, men blot bemærke, at efter de Overveielser, jeg har anstillet, troer jeg desuagtet ikke, at Domsældelsen kunde have gaaet videre end til, at Ministrene vare blevne removerede fra deres Embeder paa en eller anden Maade. Dette støtter jeg nærmest paa § 5 af selve Anordningen, som kun bestemmer det som Rigsdagens fornemste Virkefreds, der først ved Rigsdagen skal bestemmes; thi det siges deri, at alt det skal betragtes som Fællesanliggender, som ikke udtrykkelig er bestemt at skulle høre til de særlige Anliggender. Førend der altsaa fra Rigsdagens Side er gjort Bestemmelse om, hvad der skal være særlige Anliggender, vil der ikke ifølge Forordningen være nogen Bestemmelse om, hvad der er Fællesanliggender. Der er nogle andre Punkter i Forordningen selv, som fastsatte en bestemt Virkefreds, men ogsaa denne Virkefreds er underkastet Rigsdagens Bestemmelser, og, da Rigsraadet ifølge Forordningen fornemmelig er raadgivende og Rigsdagen besluttende, saa synes jeg, at hiint kun har liden Betydning. Det kunde ikke være

Andet, end at disse Punkter vilde have en betydelig Indflydelse paa en Retsdags Afgjørelse, og jeg antager derfor, at den endelige Domsældelse i det Høieste vilde gaae til at removere dem. Den hele Forordning førte dertil, at Regjeringen havde skabt sig et Maskineri, der, som den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 2den Valgkreds (H. Hage) saa træffende har udviklet, vilde have tilintetgjort Grundloven, hvis Ministeriet havde villet begynde at sætte det i Virksomhed. Nu have de vistnok allerede sat det i en vis Virksomhed; men de havde dog ikke endnu sat det i den Virksomhed, der havde kunnet tilintetgjøre Grundloven. Det var noget uvidt, om de, uagtet de havde truet dermed, uagtet de havde meent, at Forholdet til fremmede Stater medførte Nødvendigheden deraf, dog til Slutningen virkelig vilde have ladet deres Trudsel blive til Virkelighed. Imidlertid troer jeg, at et Ministerium, som har skabt sig en saadan Stilling, et Ministerium, der — for at betegne Stillingen i Kort — skulde indføre en Fællesforsatning, men dog havde opstillet et Program, hvorefter det muligt slet ikke mere kunde indføre Andet end en saadan Fællesforsatning, som vilde nedbryde Grundloven, der erklærede, at det troer sig berettiget hertil, og at der var en Nødvendighed derfor, at dette Ministerium, naar Sagen var kommen til Domstolen, nødvendigvis maatte være blevet dømt; men jeg troer dog heller ikke, at det vilde blevet Tilfældet, at Domsældelsen vilde have gaaet videre end dertil, at Ministrene vare blevne removerede fra deres Embeder, og denne Dom troer jeg virkelig, at man, saaledes som fra flere Taleres Side er skeet, meget passende som en Lignelse kan sige allerede er fældet over dem; thi Andet end en Lignelse kan jeg ikke ansee en saadan Udtaleelse for at være. Man har kaldt det Folkets Dom, stadfæstet af Kongen; mig forekommer det at have været Kongens Dom, og at Folket nærmest maa sammenlignes med den klagende Part.

Det er altsaa et stort Spørgsmaal, om man var kommen videre ved en Dom, end man nu er kommen; min Mening er, at længere kunde man ikke komme; der vilde jo ingen Fare være blot derved, at der var blevet skabt en Sam-